

Årsrapport fra Sunnhetsutvalget 2010

Sunnhetsutvalget har i perioden hatt følgende sammensetning:

Sekretær og saksbehandler alle strihår dverg og kanin:	Vera Vestby
Dommermedl. ekstriør og saksbehandler strihår standard:	Wenja Rui
Saksbehandler alle langhår:	Nina Williamson
Dommermedl. jaktprøve og saksbehandler korthår:	Steinar Waage
Valpeformidling:	Bjørn Arild Knutsen
Kontaktperson til styret:	Petter Steen
Dyrlege:	Frøydis Hardeng

Møter, deltagelser m.m.

Sunnhetsutvalget og hovedstyret har i perioden hatt samarbeid og kontakt pr. telefon og mail.

Det årlige Nordisk samarbeidsmøtet i forbindelse med nordisk Dachshundvinnerutstilling var i år lagt til Håve, Norge, 6.aug 2010. Fra NDF Forbundsstyre deltok forbundsleder Bjørn Pettersen, nestleder Lars Hjelmtvedt, sekretær Nina Williamson, Nils Brandstrup, Petter Steen og Kirsten Næss. Fra Sunnhetsutvalget stilte Wenja Rui og Vera Vestby. Referat fra møtet er satt inn i Dachshunden. Neste års samarbeidsmøte blir i Danmark i forbindelse med Jubileumsutstillingen.

NDFs hjemmesider

NDF har fra 2002 tilbudt sine medlemmer å annonsere valpekull og hannhunder på NDFs hjemmesider. Alle valpekull som nå blir innmeldt til valpeformidler, blir også lagt ut på NDFs hjemmeside. Dette er blitt et effektivt supplement til tradisjonell valpeformidling og avlsråd.

Informasjons-/opplysningsarbeid

Sunnhetsutvalgets viktigste oppgave er å drive informasjonsvirksomhet av betydning for avls- og oppdrettsarbeid. Derfor publiseres aktuelle artikler og kurs/seminarreferater hvor utvalgets medlemmer har deltatt både i "Dachshunden" og på NDFs hjemmeside.

Foruten tradisjonelle forespørsler om avlsråd i forbindelse med parring, får vi også mange andre henvendelser fra enkeltpersoner.

Økonomi

Sunnhetsutvalgets utgifter fremgår av NDFs regnskap.

Aktuelle saker

I april tok Sunnhetsutvalget kontakt med NKK for å få lagt inn resultatene av ryggundersøkelser i DogWeb. Det har vært en løpende dialog med Sunnhetsutvalget i NKK om hvorvidt dette er mulig, og hvordan det kan realiseres. Status pr i dag er at det antagelig blir løst, men at det kan ta noe tid å få det på plass.

I etterkant av utsendelse av brev i årsskiftet 2009/2010 om viktigheten av å undersøke rygg på dachsene, er det blitt en enormt stor økning i antall røntgete hunder. Det blir sendt ut en ny runde med brev til eiere med hunder i rett alder i årsskiftet 2010/2011.

Når Sunnhetsutvalget får avlesningsresultatene blir de videresendt til eier, med et brev hvor vi takker for deltagelsen i undersøkelsen. Kopi av dette brevet legges ved årsrapporten. Alle resultater blir offentliggjort i Dachshunden og på nett.

NDF sentralt støtter fremdeles prosjektet ved å dekke 200,- pr ryggundersøkelse. I tillegg dekker de fleste av de lokale klubbene et tilsvarende beløp.

På vårparten 2010 sendte Sunnhetsutvalget ut et spørreskjema til alle klubbene angående deltagelse i Helseundersøkelse på nett i regi av genetiker Frode Lingås ved NVH. Dette var ment å skulle deles ut til hundeeiere ved utstillinger og andre samlinger. Det er bare mottatt respons fra 2 klubber (9 skjema totalt).

Helse/diagnose

Ryggprosjektet:

Prøveprosjektet med ryggrontgning har fortsatt i 2010. Det ble røntget 138 nye hunder i 2010 og pr. 31.12.10 er 298 hunder røntget, se info i tabellen nedenfor. I forhold til populasjonen er det røntget få korthåret standard og strihåret standard.

Hårlag/størrelse	Sum
Korthår standard	24
Korthår dverg/kanin	25
Strihår standard	58
Strihår dverg/kanin	28
Langhår standard	91
Langhår dverg/kanin	72
Sum	298

Tabell 1: Ryggrontgete dachshunder i Norge pr. 31. desember 2010

HD røntgen:

Korthåret Standard:

1 stk gradering B.

Strihåret Standard:

1 stk gradering A, 1 stk gradering B.

Øyelysninger:

Korthåret Standard:

21 stk. er øyelyst uten anm.

Korthåret Dverg:

12 stk. er øyelyst uten anm.

Korthåret Kanin:

2 stk. er øyelyst uten anm.

Langhåret Standard:

26 stk. er øyelyst, 1 med anm.

Mia 07317/02: Corneadystrofi; Kortikal Katarakt, ikke medfødt; Keratitis Punktata.
(Rominicas Sebastian S40834/94 – Amaritas Boya Black Ink 09937/99)

Langhåret Dverg:

39 stk. er øyelyst uten anm.

Tertens Doffen 03678/07: Keratitis Punktata, ikke medfødt.
(Pelle av Rustbøle 15120/04 – Østbos Ronja 20667/03)

Langhåret Kanin:

14 stk. er øyelyst, 4 med anm.

Queen Beauty Bettan 17198/06: Retinal dysplasi, multifokal.

(Arivals Clint Eastwood S24320/2005 – Fla-Go-Lines Queen Taiwa 12594/03)

Lurveleggs Nutty Nougat Fudge NO53499/09: Persisterende Pupilmembran (PPM); CEA;
Keratoconjunctivitis sicca.

(Bartok Des Corsaires De Feux LOF210486 – Limores Fudge Noir For Lurvelegg 00212/06)

Ladyviks Dipsitipsi 07896/08: PHTVL/PHPV

(Fla-Go-Lines Vimsen Victor 04935/05 – Fla-Go-Lines Queen Taiwa 12594/03)

Lady Kira 06617/08: Keratitis Punktata, ikke medfødt.

(Freckleface Balzac FIN40726/01 – C-Kita av Potefaret 07133/05)

Strihåret Standard:

60 stk. er øyelyst, 4 med anm.

Akkis Hv Buster 17982/07: Katarakt, ikke medfødt.

(Akkis Lme Harry 16504/02 – Akkis B S Viagra 17240/98)

Segergårdens Zorro S45623/2009: Katarakt, medfødt.

(Tronebäckens Xantos S18636/2004 – Hissmovallens Winni S27020/2005)

Lykkestiens Cleopatra NO58890/09: Irishyoplasi.

(Hissmovallens Täppas S16514/2004 – Ruby 16937/05)

Råtassens Inala NO33581/09: Corneadystrofi

(Bonus 15981/06 – Råtassens E-Tinka 03546/06)

Strihåret Dverg:

3 stk. er øyelyst uten anm.

Strihåret Kanin:

1 stk. er øyelyst uten anm.

Forklaring/oversettelse av diagnoser

Corneadystrofi: Misdannelse av hornhinne

Kortikal Katarakt: Katarakt, kortikal beskriver hvor i linsen den befinner seg

Keratitis Punktata: Punktformet hornhinnebetennelse

Retinal dysplasi, multifokal: Misdannelse av netthinne, flere flekker

PHPV/ PHTVL (Persisterende hyperplastisk primær vitreus / Persisterende hyperplastisk tunica vaskulosa lentis):

Skyldes feil utvikling av en blodåre i øyet i fosterstadiet.

CEA (collie eye anomaly):

En medfødt arvelig sykdom som nedarves recessivt. Den skyldes en feil i dannelsen av strukturene i de bakre delene av øyet. Graden av øyeforandringene kan variere fra små defekter som ikke medfører synsproblemer, til alvorligere komplikasjoner med nedsatt syn eller blindhet.

PPM (persisterende pupillmembran):

I en periode i fosterstadiet mens øyet dannes, er pupillåpningen lukket av en membran. Før fødsel tilbakedannes membranen, slik at det blir en åpning i regnbuehinnen - pupillåpningen. Små rester av membranen kan ofte observeres med spaltelampe også etter fødsel og har som regel ingen betydning for hunden. I noen tilfeller er imidlertid membranrestene større og kan observeres direkte. De kan opptre som strenger på tvers av pupillåpningen eller de kan hefte seg til linsen eller baksiden av hornhinnen. Defekter i synsnerven har også vært observert sammen med denne tilstanden.

PPM er en medfødt defekt som normalt ikke vil endre seg med alderen, men når øyet vokser kan defektene i linse og hornhinne bli relativt mindre. Arvelighet er ikke fastslått. Endringer bør kontrolleres, selv om det ikke har avlsmessige konsekvenser.

PRA (progressiv retinal atrofi):

Nedarves recessivt og har per dags dato ingen effektiv behandling. Symptomene er redusert mørkesyn og etter hvert nattblindhet. PRA angriper først netthinnens staver (cellene som oppfatter svakt lyset i skumring og demring og når lysforholdene ellers er dårlige). Redusert synsoppfatning fører til at øyet kompenserer lyset ved hjelp av pupildilatasjon (store pupiller som ikke trekker seg sammen i sterkt lys). Dette, sammen med en økt refleks på netthinnen, fører til at hundens øyne skinner i grønt eller gult under spesielle lysforhold. Siste fase av denne sykdommen fører til blindhet. Hunder som har PRA får også ofte katarakt (grå stær).

Keratoconjunctivitis sicca (KCS) / Tørre øyne er en sykdom som skyldes nedsatt tåreproduksjon. Symptomene er gjerne kløe, irritasjon, lysskyhet og manglende glans i øyet som følge av lite tårevæske. Vedvarer sykdommen får hornhinnene også ofte en ujevn overflatestruktur. Årsaken til manglende tårevæskeproduksjon kan skyldes manglende stimulasjon av tårekjertlene på grunn av feil i nervebanen eller feil på kjertlene. Tette tårekanaler kan også være en årsak. Sykdommen behandles med medikamenter eller gjennom kirurgisk inngrep.[1]

Man er usikker på om sykdommen er arvelig belastet eller ikke, men det anbefales ikke å bruke dyr med KCS i avl.

Grå stær (katarakt):

Grå stær eller katarakt er oftest arvelig disponert. Symptomene på katarakt er en fortetning (uklarhet) i den ellers glassklare øyelinsen. Katarakt kan skyldes en skade på øyet, stoffskiftesykdom (f.eks. diabetes), forgiftning eller infeksjon. Sykdommen kan være sekundær (f.eks til PRA). Den kan føre til begrenset syn eller i verste fall total blindhet.

Irishyoplasia.

PPM (persisterende pupillmembran):

I en periode i fosterstadiet mens øyet dannes, er pupillåpningen lukket av en membran. Før fødsel tilbakedannes membranen, slik at det blir en åpning i regnbuehinnen - pupillåpningen. Små rester av membranen kan ofte observeres med spaltelampe også etter fødsel og har som regel ingen betydning for hunden. I noen tilfeller er imidlertid membranrestene større og kan observeres direkte. De kan opptre som strenger på tvers av pupillåpningen eller de kan hefte seg til linsen eller baksiden av hornhinnen. Defekter i synsnerven har også vært observert sammen med denne tilstanden.

PPM er en medfødt defekt som normalt ikke vil endre seg med alderen, men når øyet vokser kan defektene i linse og hornhinne bli relativt mindre. Arvelighet er ikke fastslått. Endringer bør kontrolleres, selv om det ikke har avlsmessige konsekvenser.

Forespørsler

I år er det formidlet anbefalinger til 6 tisper.

Sunnhetsutvalget har vektlagt tispeeierens ønsker når vi har foreslått hannhunder.

Langhåret Dverg:

Det er kommet forespørsler for 2 tisper og 6 hannhunder er foreslått.

Strihåret Standard:

Det er kommet forespørsler for 4 tisper og 7 hannhunder er foreslått.

Valpeformidling

Bjørn Arild Knutsen har fungert som valpeformidler i 2010.

Valpeformidlingen foregår i et nært samarbeid med ansvarlig for hjemmesidene via NDF, Tale R. Waage. De fleste oppdrettere benytter nå elektronisk innmelding av kullene via NDF sine sider. Det er Tale R. Waage som tar i mot disse og legger kullet ut på nettet og skal gi videre beskjeden til valpeformidler. Alle kull blir skrevet ut og systematisert hos valpeformidler. I de tilfeller hvor oppdretter sender manuelt skjema til valpeformidler, blir disse skrevet inn og lagt ut på nettet.

Kullet blir stående i 3 mnd. hvis ikke oppdretter gir beskjed om at kullet er solgt før denne tid. Er kullet ikke solgt innen 3 mnd. kan det stå 1 mnd. ekstra hvis oppdretter gir beskjed om dette.

I 2010 har det vært formidlet totalt 99 kull mot 93 kull året før, fordelt på følgende rasevarianter.

Langhåret Kanin	5
Langhåret Dverg	15
Langhåret Standard	16
Strihåret Kanin	1
Strihåret Dverg	7
Strihåret Standard	41
Korthåret Kanin	1
Korthåret Dverg	3
Korthåret Standard	10

Pr. 31/12.2010 står det følgende kull inne i formidlingen (disse inngår ikke i tallene ovenfor)

Langhåret Kanin	0
Langhåret Dverg	3
Langhåret Standard	2
Strihåret Kanin	0
Strihåret Dverg	1
Strihåret Standard	1
Korthåret Kanin	0
Korthåret Dverg	0
Korthåret Standard	4

Registreringer:

Registreringene i perioden 01.01.10 til 31.12.10 er basert på data fra DogWeb

Korthåret Standard:

39 kull/importer

Korthåret Dverg:

22 kull/importer

Korthåret Kanin:

4 kull/importer

Langhåret Standard:

50 kull/importer

Langhåret Dverg:

69 kull/importer

Langhåret Kanin:

20 kull/importer

Strihåret Standard:

113 kull/importer

Strihåret Dverg:

16 kull/importer

Strihåret Kanin:

7 kull/importer

Vera Vestby	Wenja Rui	Steinar Waage	Nina Williamson
(sign)	(sign)	(sign)	(sign)

Bjørn Arild Knutsen	Petter Steen	Frøydis Hardeng
(sign)	(sign)	(sign)